

بررسی تیمارهای دمایی مختلف بر درصد جوانه‌زنی و رشد طولی لوله‌گرده، دانه‌های گرده انباری برخی از ژنوتیپ‌ها و ارقام مرکبات در شرایط درون شیشه‌ای

بهمن داداش‌زاده^{۱*}، فرهاد رفعت^۲، مالک قاسمی^۳

^{۱*} پژوهشگر پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

^۲ عضو هیئت‌علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

^۳ استادیار پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

* نویسنده مسئول: b.dadashzade@yahoo.com

چکیده

منظور از این تحقیق بررسی تیمارهای دمایی مختلف، بر درصد جوانه‌زنی و رشد طولی لوله‌گرده دانه‌های گرده انباری برخی از ژنوتیپ‌ها و ارقام مرکبات در شرایط درون شیشه‌ای بود. از محیط کشت، که شامل اسیدبوریک (۴۰ پی‌پی‌ام)، سوکروز و آگار (به ترتیب ۱۵۰ و ۷ گرم در لیتر)، جهت تعیین درصد جوانه‌زنی استفاده شد. دانه‌های گرده پونسیروس تریفولیاتا، تروبرسیترنج، نارنج، یاشار و پرتقال محلی در شرایط آزمایشگاه مورد بررسی قرار گرفتند. به دلیل تفاوت در زمان گل‌دهی ژنوتیپ‌ها، جمع‌آوری گرده در زمان مناسب هر کدام، صورت گرفت. دانه‌های گرده جمع‌آوری شده در تیوپ‌های پلاستیکی و در شرایط دمایی مناسب نگهداری شدند. نتایج حاصل از مقایسه میانگین سه‌ساله برهمکنش تیمارهای دمایی مختلف، بر درصد جوانه‌زنی دانه‌گرده، اختلاف معنی‌داری در سطح ۰/۱٪ را نشان داد. به‌طوری‌که بیشترین برهمکنش مربوط به تیمار دمایی منفی ۸۰ درجه سانتی‌گراد، که در کلاس a و کمترین برهمکنش مربوط به تیمار دمایی ۴ درجه سانتی‌گراد که در کلاس c قرار دارند. همچنین نتایج حاصل از مقایسه میانگین سه‌ساله برهمکنش ژنوتیپ‌ها بر درصد جوانه‌زنی دانه‌گرده، اختلاف معنی‌داری در سطح ۰/۱٪ را نشان داد. به‌طوری‌که بیشترین برهمکنش مربوط به رقم دورگ یاشار، که در کلاس a و کمترین برهمکنش مربوط به ژنوتیپ‌های سیترنج و نارنج که در کلاس c قرار دارند. همچنین نتایج حاصل از تجزیه واریانس مرکب سه‌ساله در خصوص درصد رشد طولی لوله‌گرده، در محیط کشت، بیانگر آن بود که، برهمکنش تیمارهای دمایی مختلف بر ژنوتیپ‌ها، در سطح ۰/۱٪ اختلاف معنی‌دار وجود داشت.

کلمات کلیدی: مرکبات، دانه‌گرده، جوانه‌زنی، یاشار